

ענת קם

התובעת:

באמצעות ב"כ עוה"ד אילן בומבך ואו יריב רוני ואח'
מרחי ויצמן 2 – מגדל אמות השקעות, קומה 14
תל אביב-יפו, 6423902
טלפון: 03-6932090; פקס: 03-6932091.

- נ ג ד -

1. הוצאת עיתון הארץ בע"מ [ח.פ. 510015449]

הנתבעים:

2. אורי בלאו

3. עמוס שוקן

4. אבי זילברברג

באמצעות ב"כ עוה"ד מ. מוזר ואו טל ליבליך ואח'
בית יואל, רח' נמל תל אביב 42-40, ת.ד. 300
תל אביב 61002
טל': 03-5442370; פקס: 03-5442375


ובאמצעות משרד עוה"ד זאב ליאונד ושות'
רח' יהודה הלוי 23, תל אביב
טל': 03-5170881; פקס': 03-5170885

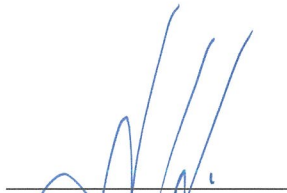
סיכומי תשובה סופיים מטעם התובעת בסוגיית האחריות

בהתאם להחלטות בית-המשפט הנכבד מן הימים 4.2.18 ו-18.2.18, מתכבדת התובעת להגיש סיכומי תשובה סופיים מטעמה, בסוגיית האחריות, בהתייחס לאמור ב"סיכומי תשובה מטעם הנתבעים" מיום 18.2.18.

אם לא נאמר אחרת, האמור ב"סיכומי תשובה מטעם הנתבעים" - מוכחש ונדחה.

למען הסדר הטוב, סיכומים אלה מתווספים לשני כתבי הסיכומים שאותם כבר הגישה התובעת ומשלימים את האמור בהם.


יריב רוני, עו"ד


אילן בומבך, עו"ד

ב"כ התובעת

1. צר לתובעת על מקצה ההתשה שכפו עליה הנתבעים, אך בלית ברירה היא תיאלץ להשיב על טענותיהם בסיכומים האחרונים, סעיף סעיף, טענה טענה. בית המשפט הנכבד יתבקש לקחת בחשבון את הטרחה המיותרת שנכפתה על התובעת, מאחר שהדברים, ברובם המכריע, כבר התלבנו כדין, במסגרת הסיכומים **הפורמאליים** בתיק זה. אין זאת אלא, שהנתבעים רק "קנו זמן" בדחיית הקץ והאריכו **לשווא** את ההליך המשפטי דנו, בסמוך למלאות 5 שנים להגשתו.
2. **סעיף 1**: בסעיפים לט, מג, מו, עד, פד לסיכומי התשובה, כבר התייחסה התובעת לסוגיית "הסיבה בלעדית אין". כמובן שהאמור במוצג 34 של התובעת, איננו סותר זאת אלא דווקא מוכיח כי קודם כל שב"כ "ראה את המסמכים" ורק לאחר מכן פתח ב"בדיקות". התובעת תפנה גם לברקוביץ-עליון, אשר החיל מבחן טכני בעיקרו לעניין זה.
3. **סעיפים 2-4**: יש לדחות את טענת "3 הגרסאות". האמור בסעיפים טז-יז לסיכומי התשובה של התובעת, הסביר היטב את מהותו של סעיף 60 לתצהיר עדותה הראשית. הנתבעים שבים ומתעלמים מן הרישא לסעיף 60 האמור: "**אני טוענת, חד וחלק, כי אילו בלאו היה פונה אליי, ערב פרסום הכתבות...**". העובדה היא, כי בלאו לא פנה אליה, לא הזהיר אותה, ולא דן איתה בהשלכות האפשריות של הטלת 'פצצה גרעינית' שכזו, על גבי מוסף יום שישי של עיתון "הארץ". ההפניה לדברי ב"כ המדינה בנספח 15 לתצהיר בלאו, איננה הוכחה של דבר וחצי דבר, והנתבעים שבים ומתעלמים מן המחסום שמציבה פקודת הראיות בעניין זה, שעה שהם עצמם לא העידו כל עד בעניין זה. לכן, ה'ציפייה' כי התובעת תפריך אמירה בעלמא מתוך פרוט' של דיון כלשהו, היא עצמה מופרכת וגונבת את דעתו של הקורא. מעבר לכך, מה שאמרה, או לא אמרה, הפרקליטה הנכבדה בהליך הפלילי, כלל לא היה ידוע לבלאו ולנתבעים בזמן אמת[!].
4. **סעיף 5**: רובו עוסק, שוב פעם, בטיב ה'הסכמה' שהתובעת נתנה, כביכול, לפרסום המסמכים המסווגים. התובעת שבה ומפנה לסעיף י"ד לסיכומי התשובה. הנתבעים מתמידים ומתעלמים מחובת הזהירות המוגברת של בלאו כלפי התובעת, שהייתה אז המקור של פרשה ביטחונית רגישה. בזמן אמת, התובעת הייתה עיתונאית שהתעסקה ברכילות ברנז'ה, ולא בסודות ביטחוניים מסווגים ורגישים.
5. **סעיף 6**: הנתבעים מרהיבים עוז ומפנים, זו הפעם, "לרמיזת התובעת בסיכומי התשובה", מבלי להפנות לסעיף כלשהו. התובעת מפנה לסעיף צד לסיכומי התשובה, שם אפילו הייתה הפניה לסיכומיה העיקריים[!]: "**הנתבעים מפנים לסעיף 71.5 לסיכומי התובעת, בו צוטט משפט מתוך ברקוביץ-עליון, לפיו - "המקור יכול לעיתים לנקוט אמצעי זהירות משל-עצמו שיצמצמו את האפשרות לחשיפתו (כמו העלמת או השמדת מסמכים)". דהיינו, ביהמ"ש העליון ראה באקט של העלמת או השמדת מסמכים כאקט לגיטימי של מקור, המהווה אמצעי זהירות לגיטימי מצדו. על מה אפוא 'רועשים' הנתבעים? הם אפילו לא נתנו לתובעת הזדמנות סבירה לעשות כן, בזמן המתאים - זמן אמת, ובמיוחד שכבר מעת שקיבל לידי את הדיסק און-קי, יכול היה בלאו להגיד לתובעת למחוק הכל ממחשביה, לטובתה היא". ובסעיף צ"ט לסיכומי התשובה נכתב:**
- "בסעיפים 9-507 מעמידים הנתבעים פני שה, ו'נדהמים' מכך שהתובעת דרשה מהם, כך ממש, לתרגם את חובת הזהירות המוגברת כלפיה, לאמירות ולמעשים. והרי בברקוביץ-עליון צוין, ללא שמץ של ביקורתיות, וללא כל הסתייגות, כי בכך יש איזושהי עבירה פלילית, כי "המקור יכול לעיתים לנקוט אמצעי זהירות משל-עצמו שיצמצמו את האפשרות לחשיפתו (כמו העלמת או השמדת מסמכים)". ועל כן, לא ברורה (לשון המעטה) תדהמתם הקולוסאלית של הנתבעים מכך שהתובעת ציפתה מהם ליידוע פשוט אודות מצב הדברים, כך שהיא תוכל לקבל החלטה בכוחות עצמה ולפי שיקול דעתה. התדהמה צריכה להיות מופנית כלפי מחדליהם של הנתבעים לכל אורך התקופה עד 15.12.09, ולא כלפי התובעת".
6. **סעיף 7**: כאן מתנצחים הנתבעים עם סעיף קי"ב לסיכומי התשובה, בעוד עניין שכבר נדון ונבחן בסיכומים הפורמאליים. האמת הפשוטה היא, שלנתבעים אין מענה לאמור בסעיפים קי"ב-קי"ג לסיכומי התשובה. ושוב נדגיש: כלל האמור בסעיף 7 זה, לא היה ידוע לנתבעים בזמן אמת. רחוק מכך.
7. **סעיף 8**: גם בעניין זה, כבר דשו הנתבעים בהרחבה בסיכומיהם הקודמים. אין כל חידוש בדברים הנכתבים כעת. גם כאן הנתבעים כלל אינם מפנים לסעיף ספציפי בסיכומי התשובה אלא מפנים "לטענת התובעת בסיכומי התשובה". התובעת, מצדה, התייחסה ארוכות לטיעון בדבר "צפיות" החקירה נוכח פנייתו של אלי"ם עופר קול לבלאו ו'הארץ'. כאן יש לפשט ולכתוב, כיח הנתבעים מודים בכך שצפו את פתיחת החקירה, עם פנייתו של אלי"ם קול אליהם, אך במקומות אחרים הם גורסים כי לא צפו חקירה **בכזה** היקף. כאן חל, במלוא עוזו, עקרון הגולגולת הדקה, שנדון בסיכומי התובעת (סעיפים צח, קנא), ואולם הנתבעים לא הקדישו לו מילה.

8. סעיף 9: האמירה של הנתבעים - כי בערעור התובעת לביהמ"ש העליון, נקבע, "ספציפית", כי עקרון מרווח הנשימה של הדמוקרטיה "אינו חל על התובעת" - איננה נכונה. בסעיף 18 לפסק-דינה של כב' השופטת ארבל נכתב (וזה הייתה דעתה בלבד, יש לזכור): "..לדעתי, על אף הסכנה הטמונה במניעי המערערת מעצם היותם מניעים עקרוניים, אין הם עומדים - לגופם - ברף העליון של מדרג החומרה, לבטח בהשוואה למניעים אישיים צרים, וזאת בשל הטעמים שפורטו בגזר דינו של בית משפט השלום ביחס לבלאו, היונקים את חיותם מחופש העיתונות".

9. מוקדם יותר באותו סעיף, קבעה כב' השופטת ארבל:

"אין לי ספק שהמערערת לא פעלה בשם אידיאולוגיה אנטי-ישראלית או אנטי-צה"לית. על סמך חקירותיה בשב"כ ובמשטרה, עדותה בבית המשפט, התסקירים שנערכו בעניינה והאמור בכתב הערעור שהגישה, התרשמותי היא כי המוטיבציה למעשים היתה רצונה של המערערת להביא לידיעת הציבור בעייתיות וליקויים בהתנהלות הצבא, כפי שהיא תפסה זאת מנקודת מבטה. גם בעדותה בבית המשפט, כשניסתה לחזור בה מהתבטאויותיה בטענה שרק התרברבה מול חוקריה ב"מניעה הנאצלים", היא שבה ואישרה כי במעשיה ביקשה לחשוף ברבים את חוסר התקינות והכשלים, כפי שהיא תפסה אותם, במערכת שבה היא שירתה."

דומני כי במניע זה יש מן המשותף למניעיו של בלאו בתפקידו כעיתונאי. בגזר הדין בעניינו של בלאו (ת"פ 10677-07-12 מדינת ישראל נ' בלאו (פורסם בנבו), (3.9.12)) הכיר בית משפט השלום (השופט ע' דרויאן) בחשיבות הרבה שבשמירה על חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת. ואכן, "פעולתה החופשית של עיתונות חוקרת הינה בין בסיסי הדמוקרטיה" (עמ' 15 לגזר הדין). בית המשפט הדגיש את "החובה המוסרית-חברתית של העיתונאי החוקר, כלפי הציבור, להביא בפני הציבור ידיעות עובדתיות בעניינים חשובים ומשמעותיים לציבור" (שם, בעמ' 16). זו היתה גם מדיניותה המוצהרת של המדינה ביחס לבלאו, שבעטיה עתרה לעונש כה מקל בעניינו. ובמילותיו של בית משפט השלום:

'המדינה מכירה... במעמדו המיוחד של עיתונאי חוקר לעניין סעיף 113 הנ"ל, מבינה שכחלק מהותי מעבודתו בשליחותו הציבורית עליו להחזיק חומר סודי האסור ברגיל בהחזקה, ומוכנה היא לסבול את אותו פער שבין אכיפה דקדקנית של החוק לבין הריסון שמכתיבה ההכרה בערך של עיתונות חוקרת: פער זה הוא מרווח הנשימה של הדמוקרטיה".

10. דהיינו, ביהמ"ש העליון הכיר בכך שהתובעת הונעה ממניעים "עיתונאיים" קלאסיים [רצון להביא לידיעת הציבור בעייתיות וליקויים בהתנהלות הצבא; חשיפה של חוסר התקינות והכשלים במערכת שבה היא שירתה], ומניעים אלה היו משותפים לה ולבלאו. מניעים אלה, הוכרו כמניעים המורים על ריכוך הענישה הפלילית, "וזאת בשל הטעמים שפורטו בגזר דינו של בית משפט השלום ביחס לבלאו, היונקים את חיותם מחופש העיתונות". זוהי התובנה המדויקת מפסק דינה של כב' השופטת ארבל. על כך נוסף, כי בכל מקרה, בתיק דנן (שהינו במישור החוזי/נזיקי ולא במישור הפלילי), ישנה הצדקה מיוחדת לראות את התובעת כמקור שאמור להיכנס אף הוא לאותו "מרווח נשימה של הדמוקרטיה", ובמיוחד משעה שהמחשנו בסעיף ל"ו לסיכומי התשובה, כי "הנתבעים, בצר להם, מרוממים את התובעת מכל היבט, מציגים אותה כמעין "כותבת משותפת" של 'מכירת חיסול' (ראה גם סעיפים 72, 398 לסיכומיהם)".

11. סעיפים 10-13: כוונת התובעת בכך שעד ליום 15.12.09 היא לא הייתה "עבריינית", אלא מקור עיתונאי, נועדה לחדד את היחס הראוי שהיא הייתה זכאית לקבל מבלאו. זאת בהינתן מצב הדברים שעיתונאי כבלאו, מורגל לבוא במגע עם אותם אלה שנוטלים שלא כדין מסמכים של המדינה. זהו לחם חוקו של תחקירן בסדר גודל של בלאו (אותה עת). בלאו, וכך גם תחקירנים רציניים אחרים, לא מתייראים ממגע זה ולא פוחדים ממנו, הגם שאותו מקור הינו מי שככל הנראה עבר עבירה (משמעותית, צבאית, פלילית), אך טרם נחקר על כך. התובעת לא ביקשה מבלאו הגנה על מעשה העבירה שביצעה (כנגד צה"ל/המדינה), אלא הגנה עליה כמקור, במישור היחסים שלה מולו. אלה הם שני דברים שונים, שהנתבעים מתעקשים כל הזמן להתייחס אליהם בצוותא.

12. **סעיף 14**: הנתבעים אינם באמת מתמודדים עם סעיף קכ"ט לסיכומי התובעת. בסעיף זה תמחה התובעת מדוע בלאו לא העביר רק את המסמכים שנזכרו בכתבותיו מהחודשים 11/2008-03/2009, אלא הגדיל והעביר 49 מסמכים מסווגים. כאן ניסתה התובעת, כמובן, להיכנס לראשו של בלאו, אשר עסק בעניין זה תוך מידורה המוחלט. מדובר בתמיהה של התובעת לגבי הדרך שבה בלאו ניסה, כביכול, לשמור עליה כמקור עיתונאי. לתמיהה זו לא ניתן כל מענה, עד לרגע זה, מטעם הנתבעים.

13. **סעיף 15**: הנתבעים אינם מכחישים כי "רוב המסמכים" (27 מתוך 49) היו דואר יוצא מלכת אלוף פיקוד מרכז. תיאור הדברים בסעיף זה, הינו ספקולציה לשמה, ללא שמץ הוכחה. במשפט זה, בלאו לא טען כי יתרת המסמכים הגיעו אליו ממקורות אחרים. נוקבת במיוחד התעלמות הנתבעים מכך שבלאו היה אמור להיות מונחה ממסגרת ההסכמות מול שב"כ, שהייתה אמורה לפטור את התובעת מאחריות פלילית, אם הוא היה טורח למסור לשב"כ את כל המסמכים שהיא העבירה אליו.

14. **סעיפים 16-17**: כאן מפנים הנתבעים (מבלי להגיד) לסעיף ע"ז לסיכומי התובעת. מעבר לאמור בסעיף ע' לסיכומי התובעת, הרי שהתובעת לא הייתה אמורה לצטט את הפסיקה(!) בגוף כתב התביעה. הפסיקה בסעיף ע"ז לסיכומי התובעת דנה בהעברת הנטל לכתפי המעוול, תוך כדי בירור התביעה (נטל לשלול את קיומו של קשר סיבתי). ה'גירסה' הנתענת בסעיף 17 הינה על דעת הנתבעים בלבד (כולל חידודי החידודין לגבי "טענות המדינה", ללא כל עדות בעניין זה) ואין בה כדי לעמעם, ולו במקצת, את העובדה שהנתבעים לא עמדו בחובותיהם כלפי התובעת.

מעבר לכך, הנתבעים מתעלמים מנספח 13 לתצהיר התובעת (סעיף 2 להחלטת ביהמ"ש העליון), ממנו עולה כי "במסגרת חקירת ההדלפה הסתייעו רשויות החקירה, בין השאר, במסמכים שהתקבלו מבלאו". עינינו הרואות: פעולתו של בלאו סייעה לשב"כ במאמצי חקירת ההדלפה, והנה, בחלוף שבועות ספורים, זומנה התובעת למשרדי שב"כ.

15. **סעיף 18**: האמור בו איננו מובן כלל. היכן ומתי העלו הנתבעים במשפט זה את האפשרות לפנות ולבקש להסיר חיסיון עיתונאי?? כל הטענה היא, מדוע בלאו לא שיתף את התובעת במכלול ההתרחשויות בחודשים שקדמו ליום 15.12.09 (יום מעצרה), ובכלל זה – כל "לבטיו" לגבי אותם 49 מסמכים. הנתבעים ממשיכים וכותבים, כי "בלאו היה חייב למסור את המסמכים שברשותו", אך בכוונת מכוון הם 'מחמיצים' את הדיון המסועף שערכה התובעת בכלל סיכומיה בכתב, בעניין זה, הן לגבי היקף המסמכים; הן לגבי טיבם של אותם 49 "נבחרים"; הן לגבי העובדה שבלאו נהג כאן בניגוד ליעוץ שנתן לו עו"ד מ' מוזר; הן בטיעונם המפתיע של הנתבעים לגבי "שותפותם" שלה ושל בלאו עד לתשאל בלאו בשב"כ; הן בסוגיית שיתופה של התובעת ויידועה בעניין כה חריג זה ועוד כיו"ב. הנתבעים כותבים בסיפא לסעיף זה כי בלאו "היה חייב למסור את המסמכים שברשותו". ואולם, לא שמענו הסבר משכנע מדוע הוא לא מסר את כל המסמכים שברשותו, ובכך היה מציל גם את עצמו וגם את התובעת (סעיף 2 סיפא למסגרת ההסכמות מיום 15.9.09).

16. **סעיפים 19-20**: בצר להם, ובהינתן כי רשלנותם זועקת למרחוק ונותרה ללא מענה משפטי סביר, שבים הנתבעים לטיעון הספקולטיבי החביב עליהם: "מה התובעת הייתה עושה אילו אנחנו, הנתבעים, לא היינו מתרשלים כלפיה?". הטיעון בסעיף 20 איננו נותן מענה לסעיף קנט-קס בסיכומי התשובה של התובעת. כנראה שלמטה מכבודם של הנתבעים להתמודד עם סעיפים 42-ב לפקודת הראיות, ועם כל מה שנגזר מסעיפי חוק אלה. ועוד זאת: דברי בא כוחה של התובעת (נספח 15 לתצהיר בלאו), מעבר לכך שאינם ראייה קבילה במשפט זה, נאמרו ביום 26.1.10, דהיינו כחודש לאחר מעצרה של התובעת, ומבלי שהתובעת ובא כוחה יודעים דבר וחצי דבר על מסכת ההסתרה הענקית של הנתבעים מול התובעת.

17. **גם הניסיון להדגים טענה ברוח הלכת ועקנין, איננו נכון ולא יצלח**. בנסיבות דן, התובעת לא הגישה תביעה כנגד המדינה (היא המאשימה בפלילים), אלא כנגד בלאו והנתבעים, מכוח עילות משפטיות שונות בתכלית.

18. **סעיף 21**: בכל הנוגע לסוגיה של "מה התובעת הייתה עושה"? נפנה לסעיפים ק-קז לסיכומי התשובה. ברי כי הנתבעים מתרחקים מכל אותם דגשים שניתנו בסיכומי התשובה של התובעת. כן מפנה התובעת לסעיפים 160 ו-163 לסיכומיה העיקריים. בעליל עולה, כי הנתבעים שוב מנסים לרקוד על כל החתונות. אם בלאו כל כך "חשש" מהחוק הפלילי, ולכן הוא טוען שאסור היה לתובעת לצפות ממנו לשבש חקירה (חקירה שהוא בכלל לא ידע כי מתקיימת!), מדוע הוא לא חשש מהחוק כשהוא קיבל מהתובעת את המסמכים? או שמר אותם על מחשב לא מאובטח? או נשאר בחו"ל למרות שידע שהוא

- דרוש לחקירה בישראל? הסלקטיביות הזאת בבחירת סעיפי החוק שלהם הוא מציית ולאחרים לא, לא יכולה להתקבל כטיעון לגיטימי על ידי בית המשפט.
19. **סעיף 23**: עוד חזרה ונאלת על טיעונים שנטחנו עד דק. התובעת התייחסה מפורשות לכל הסיטואציה של חקירתה בשב"כ, ולכל נקודה ונקודה בסעיף זה. הנתבעים ממשיכים, כמובן, להתעלם מכך שאוטונומיית הרצון של התובעת הינה תולדה של מילוי חובת היידוע מצד הנתבעים.
20. **סעיף 24**: חוזר שוב ושוב על תמות קודמות, אך אין בו הפנמה פשוטה של העובדה כי **נפגעה כאן ליבת הזכות לאוטונומיה של התובעת**, בכך שבלאו בכלל לא שוחח עמה על עניין מעורבות השב"כ, ולכן לא נתן לה את האפשרות לבחור את גורלה בעצמה ולהתנהל כמי שיודעת את כלל הנתונים הרלוונטיים. כאמור בתמצית בסעיף ק"ו לסיכומי התשובה, **"עצם הפגיעה באוטונומיה מזכה בפיצוי"**. וכן **"עצם אי מתן זכות הבחירה מהווה פגיעה באוטונומיה"**.
21. **סעיף 25**: לאמור בסעיף זה ניתנה תשובה בסעיף ק"ו לסיכומי התשובה. הנתבעים שבים ומתעלמים, כמובן, מאחריותם למצב הדברים שבו נכנסה התובעת לחקירת השב"כ, דהיינו - מכך שהיא נכנסה לשם כאשר היא בלתי מיוודעת בעליל, אודות מכלול ההתנהלות בין בלאו והנתבעים לבין שב"כ (וללא ייעוץ משפטי מוקדם, בשונה מבלאו).
22. **סעיף 26**: האמור בסעיף זה כמעט מביך, נוכח העובדה שבברקוביץ עליון כבר צוין כי **"המקור יכול לעיתים לנקוט אמצעי זהירות משל-עצמו שיצמצמו את האפשרות לחשיפתו (כמו העלמת או השמדת מסמכים)"**. על מה אפוא מלינים הנתבעים?? ובכלל, מי נתן להם את הזכות להלין על מה התובעת תעשה או תבחר לעשות?? הנתבעים מתחמקים, כל העת, מאחריותם לכך שהתובעת לא הייתה יכולה לקבל החלטה מושכלת, בזמן אמת. התובעת אמנם אינה "חולה", אך היא הייתה מייחלת לכך שבלאו היה מציב בפניה (כדוגמת פרקליטיו בסעיף זה), **"מספר אפשרויות" שמהן ניתן היה יכולה לבחור כיצד לכלכל את צעדיה**.
23. **סעיף 27**: אין כאן כל גרסה "נוספת". מדובר בגרסה אחת, שבה מספר טעמים לשאלה מדוע הודתה התובעת. בסיכומי התשובה כבר הבהרנו (סעיף פ"ח) כי **"בתחילת עמ' 8 לחקירת השב"כ, כבר מובהר לתובעת כי מדובר בבדיקה על סדרת כתבות "שהייתה לפני כשנה... של אורי בלאו". זה ההקשר האמיתי"**. על כן, דברי הנתבעים כאן (שוב) אינם אמת.
24. **סעיפים 28-29**: עניין היסוד הנפשי של בלאו, נדון בסעיף ק"י לסיכומי התשובה. אף שלא זו הבמה הנאותה לכך, הרי שגם כעת, בתוככי מקצה השיפורים שאותו אנסו הנתבעים על התובעת, הם לא מסבירים איך בדיוק ניתן להסיק כי לבלאו אכן הייתה "כוונה מיוחדת" לשבש הליכי משפט. בצר להם, הנתבעים למדים מן העתיד לבוא, על העבר, וכך לא יעשה. הם טוענים כי "הנסיבות" יצרו אצל בלאו מצב הכרתי של שיבוש חקירה ודאי מצד התובעת, רק משום שמדובר "בנסיבות קיצוניות". זהו כמובן טיעון טאוטולוגי, מעין הנחת המבוקש. כל זאת נועד לכסות על המחדל העצום של בלאו, ליצור שיח ושיג עם התובעת, על הדברים האלה בדיוק. וזאת על מנת שהוא באמת יוכל להגיד כי "נוכח חילופי הדברים" נוצרה אצלו אפשרות קרובה לוודאי כי התובעת תשבש הליכים. בלאו מעולם לא שוחח עם התובעת על כך, ולכן הוא לא יכול היה ללמוד זאת, רק מעצם העברת המסמכים אליו.
25. הדברים מתחדדים, מכיוון שבסעיף 4 רישא לסיכומיהם (וכן בסיכומי התגובה המקוריים), מהללים הנתבעים את "עבודתם המשותפת" של בלאו והתובעת על הכתבה 'מכירת חיסולי'. אז אם שני אלה עבדו "ביחד", מה מנע מעו"ד מ' מוזר לזמן את התובעת למשרדו ולקיים איתה שיח ושיג המוגן בחיסיון עו"ד-לקוח? שהרי "עבודתם המשותפת" הפכה את התובעת לעובדת (ולו ארעית) של עיתון הארץ. וממש כפי שעו"ד מוזר השיא עצות ל"עברייך" (על פי החוק היבש, כהגדרת הנתבעים) בלאו, כך יכול היה עו"ד מוזר להשיא עצות לתובעת עצמה. אם אכן מדובר, כמאמר הנתבעים, ב"כותבת משותפת" (שוב נפנה לסעיף ל"ו לסיכומי התשובה), אזי הגיעה לתובעת לחסות תחת המטרייה המשפטית שניתנה לבלאו ולכל עובד אחר ב"הארץ". כל אמירה אחרת, ממוטטת את קו ההגנה של הנתבעים. למען ניקיון הדעת, נבהיר כי התובעת יוצאת חוצץ כנגד הגדרתה כ"כותבת משותפת" לצד בלאו, והטעמים הובהרו בסיכומי התשובה שלה.
26. וכאן שבים ב"כ בלאו (סוף עמ' 4, תחילת עמ' 5) למרחב החסינות המזוויע שהם "יצרו" בסיכומיהם הקודמים, ולפיו, "עצם אזהרתה של התובעת מפני פתיחת חקירה, שלא לומר מתן הודעה לתובעת על קיומו של הסכם עם השב"כ", היו עלולים להביא את בלאו לעבור עבירה של שיבוש חקירה. לכך התייחסה התובעת בסעיף צ"א לסיכומי התשובה. ואם בלאו "חשש" ממה שהתובעת תעשה, עד כדי כך שלא דיבר איתה על סיכון כלשהו, אפילו לפני הפרסומים הראשונים, אזי לא נאמין לו,

וגם לא נקבל את תיזות באי כוחו. שהרי, "המקור יכול לעיתים לנקוט אמצעי זהירות משל-עצמו שיצמצמו את האפשרות לחשיפתו (כמו העלמת או השמדת מסמכים)".

27. **סעיף 30**: המשפט הראשון איננו רלוונטי כלל. בלאו לא ידע כי התובעת פעלה "מתוך מחשבה, תכנון והכנה", מהסיבה הפשוטה שביום היכרותו עם התובעת הוא לא התעניין בכך ולא ידע על כך. דברים אלה נקבעו רק בחלוף השנים, עם מתן גזר הדין בביהמ"ש המחוזי ולאחר מכן בפסק הדין של ביהמ"ש העליון. אך כבר 'התרגלנו' לערבוב הזמנים והתחומין בסיכומי הנתבעים. כלומר, אין לייחס כל משקל למה שבלאו "הבין", אם הוא "הבין" זאת רק לאחר מעצרה של התובעת. באי כוח הנתבעים חוזרים על כך בווריאציות שונות, וחבל שכך. זוהי זריית חול בעיניו של בית המשפט הנכבד. בלאו והנתבעים שבים ו'נוטלים' מידע מההלך הפלילי, ומנסים לייחס אותו, **רטוראקטיבית**, למה שבלאו והנתבעים "ידעו" כביכול, בזמן אמת. זו ממש אסטרטגיה בוטה של הנתבעים, ויש להבהיר היטב, גם בשלב זה, עד כמה פסול הדבר, מכל היבט.

28. **סעיף 31**: הנתבעים מפנים לסעיפים פט' ו-קז' שם אין מדובר כלל על מה שהם טוענים כי נאמר שם. לגבי סעיף קו', ש"מצוטט" גם הוא, הנתבעים משמיטים את המשפט המלא: **"אין ויכוח, כי אילו ננקטו אמצעי הזהירות מצד בלאו והנתבעים, התובעת הייתה יכולה לקבל החלטה מושכלת הרבה יותר, שהייתה מונעת את נזקה לחלוטין, או לפחות ברובו"**.

29. כן ייאמר, כי תמוה מאוד שהנתבעים רואים באופציה שהתובעת הייתה יוצאת את גבולות ישראל (אם בלאו היה מיידע אותה, בזמן אמת) כדבר מה תמור, השולל ממנה כל עילת תביעה כנגדם. והרי, היה זה בלאו שלימד אותנו, עד כמה 'לגיטימי' היה הדבר להישאר בחו"ל ולנהל מלונדון ופאריז את הגנתו, בסיוע עורכי דינו ובמימון עיתון "הארץ" ומר שוקן. כל כך 'לגיטימי' היה הדבר, עד אשר בלאו החליט לחזור לגבולות ישראל, רק לאחר שהוסדרה לו עסקה כהלכתה. ואגב, בלאו לא הועמד לדין על כל עניין הקשור לעצם שהותו בחו"ל (בהיותו דרוש לחקירה בישראל, מזה חודשים ארוכים; ולכן בחזקת נמלט מן הדין), משום שהדבר לא עניין את הרשויות כלל. לכן, היה נכון יותר אם הנתבעים היו חוסכים מהתובעת את הטפות המוסר הנכלוליות מבית היוצר שלהם.

30. **סעיף 32**: התיק התנהל תחת העובדה הברורה שמקור אשר מוסר מסמכים צבאיים מסווגים לידיו של עיתונאי, עושה זאת, מניה וביה, תוך עבירה על חיקוק כזה או אחר. זהו הרי לחם חוקה של עיתונות חוקרת בישראל ובעולם; לגבי אי הבאת עדים: היה זה ראוי אילו הנתבעים היו משכילים אותנו ומביאים, ולו בסבב סיכומים מאוחר זה, אסמכתא משפטית המאפשרת זימון של חוקרי שב"כ / משטרה / צבא, על מנת למסור עדות על חקירה פלילית שהתנהלה; לגבי "שינוי חזית" בדמות הטענה שבשב"כ לא היה לתובעת ייעוץ משפטי[!]; הרי שעניין זה היה ידוע היטב לנתבעים, לכל אורך הדרך, והם גם התייחסו לכך בסיכומיהם העיקריים, כך שחזית הטענות הוצבה ונדונה. לתובעת היה הסבר, בגוף סיכומי התשובה, להתנהגותה בחקירת שב"כ, ולא נחזור על הדברים; בניגוד למה שמשמע מדברי הנתבעים, בפסק דינו של ביהמ"ש העליון נכתב לגבי גזר דינו של ביהמ"ש המחוזי, כי – **"עוד ייחס בית המשפט משקל לכך שהמערערות הודתה במעשים כבר בחקירתה הראשונה וכי שיתפה פעולה עם חוקריה"**. להבהיר, לא נאמר דבר על אי מיצוי זכות ההתייעצות עם עו"ד. ושוב, כבר הבהרנו כי זו 'חכמה' קטנה ביותר להפנות את התובעת, לאחר מעשה, ל"זכותה" להתייעץ עם עו"ד, בעיקר משום שהתובעת לא ידעה כלל, ולא יודעה כלל, כי מתרחש משהו מעל או מתחת לפני השטח, שבכלל מצריך התייעצות מעין זו. והרי אין להלום כי מקור ייגש להתייעצות עם עו"ד, שעלות נכבדת בצדה (כאן אין עיתון נכבד שמספק ייעוץ משפטי על בסיס ריטיינר), כאיזשהו חלק ממהלך 'עסקים' רגיל של מקור באשר הוא; לקראת סוף הסעיף, מלמדים אותנו הנתבעים כי הם **"חששו, בזמן אמת, מפני אפשרות שיבוש חקירה"**. אך לאיזה "זמן אמת" הם מכוונים?? מהקשר הדברים עולה כי כבר במועד פניית התובעת לבלאו (פנייתה של 'עבריינית' לבלאו) וכבר מפניית אל"ם קול לעיתון – דהיינו, כבר משלבי הבוסר של הקשר עיתונאי-מקור, קמה (זו התיזה, הסכיתו ושמעו) מניעות מבלאו והעיתון מלתת "אזהרה לתובעת", ובכלל מקיומו של שיח ושיג עם התובעת, על סיכונים פוטנציאליים שנובעים מהפרסומים. התיזה הזו, שממילא דינה להידחות לגופה (שהרי היא מקימה מרחב חסינות מעוות לעיתונאי, שמסכן קשות את המקור, ללא כל מידה), צריכה להידחות גם מן הטעם הפשוט שהנתבעים כלל לא העידו על אותו "חשש" מדובר. זהו "חשש" שנולד לצורך סיכומי הנתבעים, לא יותר.